Nr. 532. We Lwowie piątek dnia 17 listopada 1905. Rok XXXVIII.

Prenumerata wynosi:
we Lwowie:
miesięcznie 2 korony; — za dwurazową dostawę do domu dopłaca się 60 halerzy;
na prowincji:

	z jednorazową przesyłką	z dwurazową przesyłką
rocznie	36 K — h	36 K — h
kwartalnie	7,50,	9,—,
miesięcznie	2,50,	3,—,

W Niemczech mies. 3 M. 50 fen.
W innych krajach mies. 4 Fr.

Rękopisów Red. nie zwraca.

Adres: „DZIENNIK POLSKI" — Lwów, pl. Marjacki l. 7.
Telefonu nr. 151.

Wydanie popołudniowe.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia:
Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 halerzy.
Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadesłane* 40 halerzy.
Drobne ogłoszenia po 3 halerze za słowo. Najmniejsze ogłoszenia 30 halerzy.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halerzy.

Numer pojedynczy:

	we Lwowie	na prowincji
poranny	8 hal.	10 hal.
popołudniowy	4 hal.	5 hal.

Właściciele i redaktorowie: Dr. K. Ostaszewski-Baranski i Mieczysław Schmitt.

Rada miasta Lwowa.

Lwów, 16 listopada.

(Demonstracja przed niemieckim konsulatem. — Dyskusja nad sprawozdaniem delegata do Rady szkolnej krajowej).

Przed przystąpieniem do stojącego na pierwszym punkcie porządku dziennego, dalszego ciągu dyskusji nad sprawozdaniem delegata do Rady szkolnej krajowej, zażądał głosu r. Laskownicki i w bardzo ostrych słowach napiętnowawszy bezwzględne postępowanie policji podczas demonstracji przed niemieckim konsulatem, zapytał prezydenta, co zamyśla uczynić, aby ludność miasta Lwowa wziąć w obronę przed podobnem postępowaniem policji.

Prez. Michalski, odpowiadając interpelantowi, upewnia, że zapatruje się na tę sprawę poniekąd tak samo, jak i r. Laskownicki, a dowodem tego to, że wraz z innymi posłami z m. Lwowa i z rektorami uniwersytetu i politechniki, podpisał interpelację do komisarza rządowego. P. namiestnik przyrzekł, że jeśli okaże się, iż policja tu zawiniła, surowo ją ukarze. Po odpowiedzi zaś komisarza rządowego w Sejmie, prezydjum miasta postanowi, co dalej w tej sprawie ma uczynić.

Przystąpiono potem do porządku dziennego posiedzenia.

R. dr. Pisek domagał się gruntownej reformy naszego szkolnictwa na podstawach hygienicznych, a wreszcie postawił następujące rezolucje:

1. Delegat miasta Lwowa przedłoży na jednem z najbliższych posiedzeń Rady szkolnej krajowej wniosek:

a) wzywający rząd do zorganizowania służby zdrowia w szkołach średnich, wydziałowych i ludowych.

b) do wprowadzenia, jako obowiązkowej, nauki hygieny, nauki o zwalczaniu chorób epidemicznych, wreszcie nauki o pierwszej pomocy w nagłych przypadkach.

2. Delegat miasta, poruszy sprawę szkół dla uczniów umysłowo mniej rozwiniętych, oraz sprawę przeciążenia umysłowego i fizycznego uczniów.

3. Delegat miasta Lwowa, ponowi uchwały ankiety przeciw szerzeniu się chorób płciowych.

4. Pożądaną jest rzeczą, by w skład Rady szkolnej krajowej wszedł lekarz.

R. dr. Tomaszewski bronił szkół naszych przed zarzutem nienarodowego ich kierunku i nienarodowego oddziaływania na młodzież. W dalszym ciągu swej mowy, ten wytrawny pedagog i prawdziwy przyjaciel młodzieży, wziął w obronę młodzież szkolną przed czynionymi jej zarzutami i podniósł, iż młodzież jest taką, jakie jest społeczeństwo. Nie jest ona tak zła, jak ją niektórzy przedstawiają a bezwarunkowo jest gorąco patrjotyczną.

R. dr. Lisiewicz przemawiał za unarodowieniem szkoły i żalił się na rząd, że niedostatecznie szkolnictwo nasze popiera. Nauka winna być zupełnie bezpłatną. Znieść również należy w szkołach średnich egzamin dojrzałości i zaprowadzić swobodę uczenia się przez tworzenie w gimnazjach kółek naukowych uczniów. Nie powinni również uczniowie być zmuszani do oddawania kontrolnych kartek przy spowiedzi.

R. Feldstein, poruszył sprawę odosabniania dzieci żydowskich w specjalnych pięciu szkołach ludowych miejskich, do których dzieci chrześcjańskie wcale nie bywają przyjmowane. W szkole Mickiewicza żeńskiej, w dwu klasach, nauczycielka sadza osobno żydówki a osobno chrześcjanki, co stanowi dla żydówek upokorzenie. W szkole wydziałowej im. królowej Jadwigi trudno jest bardzo umieścić uczenicę żydówkę, zaś w seminarjum nauczycielskiem żeńskiem, jest to prawie zupełnie niemożliwem. W szkołach ludowych i gimnazjach uczą młodzież żydowską na godzinach religji za wiele języka hebrajskiego, w życiu jej niepotrzebnego.

R. Soleski przemawiał krótko, domagając się reformy szkoły przemysłowej uzupełniającej.

Na tem, o godzinie trzy kwadranse za 10, prezydent odroczył ciąg dalszy dyskusji do następnego posiedzenia.

SEJM.

(54. posiedzenie, II. sesji, VIII. perjodu Sejmu galicyjskiego).

Lwów, 16 listopada.

Dzisiejsze posiedzenie otworzył p. marszałek krajowy o godzinie 10minut 30 przedpołudniem, poczem sekretarze odczytali szereg petycyj.

Następnie odczytano

Wnioski.

P. Szajera o dodatek drożyźniany dla nauczycieli ludowych powiatu kolbuszowskiego, rzeszowskiego i strzyżowskiego.

P. Szweda o upaństwowienie drogi powiatowej Pietrasina w powiecie żywieckim.

Dalej odczytano

Interpelacje:

Pp. Gluzińskiego, Widta i tow. w sprawie wtorkowych zajść pod konsulatem niemieckim. (Treść interpelacji podaliśmy już we wczorajszym numerze popołudniowym. *Przyp. Red.)*

P. Kramarczyka w sprawie postępowania weterynarzy.

P. Krempy w sprawie postępowania starostwa w Brzesku.

O gr. kat. święta.

Z porządku dziennego uzasadniał p. Oleśnicki swój wniosek, wzywający rząd, aby zarządził w warsztatach kolei państwowych w Galicji wschodniej świątkowanie uroczystych świąt gr. kat. obrządku. Wniosek ten przekazała Izba komisji kolejowej.

Pobór opłat propinacyjnych w Szczawnicy.

Następnie zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego zezwoliła Izba gminie Szczawnica wyżna, na pobór opłat od napojów spirytusowych.

Krajowa szkoła lasowa.

P. Stadnicki przedłożył następnie sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o szkole lasowej we Lwowie. W dyskusji poddał p. Stapiński krytyce sposób nauczania i wytknął brak wykładów o meljoracji i statystyce lasowej.

Zarzuty p. Stapińskiego zbijali pp. Skołyszewski i Piłat, poczem Izba spraw zdanie komisji przyjęła do wiadomości.

Ogniotrwałe krycie dachów.

Imieniem komisji administracyjnej przedstawił następnie p. Maiss sprawozdanie w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego dla ogniotrwałego krycia dachów, zmiany ustaw budowniczych i ustawy o reprezentacji powiatowej i w przedmiocie ustawy o policji ogniowej. Wnioski komisji kończą się uchwałą, ustanawiającą krajowy fundusz pożyczkowy dla reprezentacyj powiatowych na ułatwienie krycia dachów materjałem ogniotrwałym. Z funduszu tego, wynoszącego 1,500.000 koron, mają być udzielane pożyczki bezprocentowe spłacalne w ciągu lat 10. Fundusz ten ma również ułatwiać zakładanie składów dachówek cementowych, glinianych.

Do sprawozdania dołączono cały szereg ustaw, zmierzających do wprowadzenia w kraju przymusu krycia dachów materjałem ogniotrwałym.

W dyskusji nad przedłożeniem p. Korol wyraził wątpliwość w jakiekolwiek korzyści z proponowanej ustawy, gdyż sądzi, że nie będzie oną wykonywaną. Zresztą dachy ogniotrwałe nawet, niszczy silny pożar, jak to było w Złoczowie i Nowym Sączu. W końcu radził mowca, aby przymus krycia dachów dachówką wprowadzono najpierw w miastach i zapowiedział, że nowa ta ustawa wywoła wśród chłopów wielkie rozgoryczenie, gdyż nie mają oni funduszów na tak drogie dachy.

P. Stapiński stwierdził, że ustawa ta przyczyni się do zubożenia ludności. Nie usunie ona pożarów, które szerzyć się będą tak długo, jak długo wśród ludności wiejskiej szerzyć się będą: pijaństwo, zabobon i analfabetyzm.

Następnie zaatakował ostro krakowskie Tow. wzaj. ubezpieczeń, dla którego — jak twierdzi mowca — ustawa ta będzie dobrodziejstwem ze szkodą ludu. Zamiast przymusu krycia dachu, wolałby mowca wprowadzenie przymusu asekuracyjnego, lub też utworzenie taniej ludowej asekuracji.

Wywody p. Stapińskiego popierali pp. Bojko i Krempa i zapowiedzieli, że głosować będą przeciwko ustawie.

Po przemówieniu p. T. Cieńskiego, który się oświadczył przeciwko przymusowi, zabrał głos p. Wereszczyński i w dłuższej mowie polemizował z oponentami; broniąc wniosków komisji, wyjaśnił, że w nowej ustawie niema mowy o absolutnym przymusie.

P. ks. Stojałowski jest w zasadzie za ustawą i zapowiada tylko szereg poprawek.

Na tem o godzinie 2·20 odroczył marszałek posiedzenie do godziny 8 wieczorem.

Kronika sejmowa.

Komisja administracyjna przyjęła sprawozdanie p. Górskiego w przedmiocie reformy wyborczej sejmowej. Posłowie: Głąbiński i towarzysze zgłosili wniosek mniejszości komisji, który — jak wiadomo — prócz rozszerzenia liczby posłów z miast i Izb handlowych, zawiera wprowadzenie V kurji do Sejmu.

Następnie przyjęła komisja sprawozdanie i wnioski referenta, p. Tarnawskiego, o przedłożeniu Wydziału kraj. w sprawie funduszu pożyczkowego na budowę koszar i o wniosku p. Szajera w sprawie zaprowa-

dzenia przymusowej asekuracji od ognia. W końcu uchwaliła komisja wnioski sprawozdawcy p. **Maissa** w kilku sprawach drobniejszej wagi.

Komisja **budżetowa** przyjęła generalne sprawozdanie i wnioski referenta budżetu za r. 1906, p. **Abrahamowicza**. Niedobór wynosi przeszło 2 miljony koron. Zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. wnosi komisja o pokrycie części niedoboru na rok przyszły dodatkami do podatków w dotychczasowej wysokości i krótkoterminową pożyczką.

Muzeum przemysłowe we Lwowie. Na wczorajszem posiedzeniu odstąpiła Izba petycję gminy miasta Lwowa, w sprawie przyczynienia się kraju do kosztów postawienia i utrzymania gmachu Muzeum przemysłowego Wydziałowi krajowemu do postawienia wniosku podczas następnej względnie bieżącej sesji sejmowej, gdyby została odroczoną, którito wniosek uwzględniając, doniosłe znaczenie Muzeum dla rozwoju przemysłowego całego kraju w miarę możności finansowej skarbu krajowego, prośbie powyższej zadość uczyni.

Nagły wniosek Jakóba Bojki i tow., którego treść podaliśmy w dzisiejszym porannym numerze, nie zostanie odczytany w pełnej Izbie, gdyż marszałek krajowy uznał, że treść wniosku przekracza zakres kompetencji Sejmu krajowego.

Z Królestwa Polskiego.

Nowe stronnictwo polityczne.

W Warszawie zorganizowała się nowa grupa polityczna pod nazwą „Spójnia narodowa“ z programem: na gruncie państwa rosyjskiego zdobyć dla Krolestwa Polskiego szeroką autonomję. Do organizatorów tej grupy należą między innymi hr. Adam Krasiński, ks. Seweryn Czetwertyński, Artur Górski, redaktor Gadomski, Ignacy Chrzanowski, mecenas Osuchowski, Kazimierz Rakowski i inni. Organem „Spójni“ będzie *Gazeta Polska*, do której redakcji przeszedł ze *Słowa* były poseł dr. Witold Lewicki.

Rewizja i aresztowania w Warszawie.

Przyczyny, dla których aresztowano hr. Wł. Tyszkiewicza, St. Libickiego i J. Edwarda Jantzena i skazano ich na osiedlenie w Archangielsku, nie są znane. W pismach warszawskich które dzisiaj nadeszły do Lwowa, znajdujemy tylko notatkę, iż ci trzej panowie byli na audjencji u generał gubernatora Skałłona, przedstawili mu, iż tylko przyznanie Królestwu Polskiemu szerokiej autonomji politycznej, może wyprowadzić kraj z tego chaosu, bezładu, w którym się dziś znajduje Być może więc, że właśnie z powodu tego przedstawienia Skałłon polecił ich aresztować i zesłać.

Wiec nauczycieli ludowych.

Nauczyciele i nauczycielki ludowe na wiecu odbytym dnia 1 listopada na wsi w ks. łowickiem postanowili z dniem 6 listopada rozpocząć naukę w szkołach po polsku.

Dar włościan.

Związek postępowo-demokratyczny ogłasza, iż do Aleksandra Świętochowskiego przybyło kilku włościan z pow. nowomińskiego, którzy oświadczyli:

„Dowiedzieliśmy się, że w Warszawie trwa bezrobocie. Ponieważ ci, którzy je urządzili, walczą i cierpią za cały naród. a pewnie są głodni, więc postanowiliśmy zrobić zsypkę zboża ze wsi: Wielgolas, Cisie, Duchownowo i Baryszew. We wtorek przyjedziemy. Niech pan nam wskaże magazyn, gdzie mamy zboże złożyć i ogłosi w pismach, ażeby i inni gospodarze zrobili to samo“.

Napiętnowanie.

W *Kurjerze warszawskim* czytamy: Otrzymaliśmy odezwę Koła żydów postępowych, zwróconą do „rodziców żydów“, a piętnującą w dosadny sposób jednostki, które złamały strejk szkolny. Odezwa kończy się słowami: „Żydzi postępowi, którzy stoją po stronie ruchu wolnościowego i bojkot szkolny uważają za jeden z objawów tego ruchu, wyrażają potępienie i pogardę wszystkim tym współwyznawcom, którzy nie chcąc złożyć chwilowej ofiary ze swoich interesów osobistych, łamią solidarność ogólną.

„Czarne listy z ich nazwiskami będą jaknajszerzej rozpowszechnione. Niech ogólna pogarda towarzyszy im zawsze i wszędzie“.

(Teleg. Dziennika Polskiego).

Warszawa. Zgromadzeni robotnicy i urzędnicy kolei warszawsko-wiedeńskiej i kolei nadwiślańskiej uchwalili na razie rozpocząć pracę, a co do dalszego stanowiska porozumieć się z kierownictwem powszechnego strejku w Rosji. Normalny ruch rozpocznie się 17 bm.

Warszawa. (Tel. wł.) W Lublinie podczas demonstracji narodowej na Krakowskiem Przedmieściu przyszło do starcia z wojskiem, podczas którego kilka osób zginęło a wiele zostało ranionych.

Warszawa. W mieście spokój. Szkoły, znowu otwarte, stoją pod strażą wojskową. Pismo *Echo* wychodzi.

Wiedeń. (Tel. wł.) Podczas kiedy prasa wiedeńska w przeważnej części zachowała się w sprawie rządowego komunikatu bardzo poprawnie, jedna *N. Fr. Pr.* zionęła przeciw nam jadem teutońsko-czynowniczym, tak, jak tego dawno nie uczyniła. Gloryfikując Wittego, zapomniała nawet o pomordowanych w Rosji żydach! Zapomnienie takie nie jest bez „ale“. Ciekawą jest rzeczą, ile też artykuł ten kosztował Petersburg, a ile Berlin.

Nie zwykliśmy powtarzać lapidarnych słów Luegerowskich, ale przeczytawszy artykuł *N. Fr. Pr.* możemy powiedzieć tylko jedno: Tfu!

Berlin (Tel. wł.) Z Warszawy donoszą, że aresztowanego onegdaj, znanego pisarza Sieroszewskiego, wysłano na wygnanie do Archangielska.

Wrocław. *Schles. Ztg.* donosi, że na granicy od Królestwa Polskiego połączenie telegraficzne zostało przerwane.

Warszawa. Dziś wieczór ma być napowrót podjęta komunikacja z zagranicą na kolei warszawsko-wiedeńskiej.

Ustąpienie Skałłona.

Warszawa. (Tel. pryw.) *Kurjer Wileński* donosi; że **generał adjutant Skałłon opuści swe stanowisko w Warszawie, a następcą jego ma zostać były generał gubernator wileński ks. Światopełk-Mirski**, który pospiesznie udał się w tych dniach do Petersburga.

Wpływ Niemiec na hr. Wittego w sprawie Królestwa Polskiego.

Berlin. Biuro Wolfa donosi: Zagraniczne dzienniki twierdzą, że ze strony niemieckiej wywiera się wpływ na stanowisko Wittego wobec żądań autonomji Królestwa Polskiego i że rząd poczynił dyplomatyczne i wojskowe przygotowania, aby wkroczyć do Królestwa Polskiego. Wobec tego zapewniają z poważnego źródła, że wszystkie te pogłoski są wymysłem. Rząd niemiecki od wielu lat nie prowadził żadnej wymiany zdań co do spraw polskich z rządem rosyjskim.

Wiec teatralny.

Warszawa. (Tel. pryw.) Dzienniki podają sprawozdanie o odbytym w tych dniach wiecu teatralnym. Przewodniczył p. Władysław Paliński. Uchwalono domagać się na wniosek p. Miecz. Frenkla, zniesienia stanu wojennego, uwolnienia więźniów politycznych, autonomji Królestwa Polskiego, natychmiastowego usunięcia obecnej dyrekcji teatrów rządowych i powierzenia sceny polskiej komitetowi obywatelskiemu.

Rzeź w Lublinie.

Wiedeń. *Zeit* donosi z Lublina, że wczoraj przyszło tam do pochodu demonstracyjnego przeciw stanowi wojennemu. Gubernator wysłał wojsko, które dało kilka salw. Wiele osób zabitych i rannych.

Deputacje polskie w Petersburgu.

Berlin. *Local Anzeiger* donosi z Petersburga, że bawią tam obecnie trzy polskie deputacje, reprezentujące trzy polskie stronnictwa, jedna z nich, do której należy ks. Lubomirski, została przyjęta przez Wittego i przedstawiła mu żądanie autonomji Królestwa Polskiego. Witte odpowiedział wymijająco, nie robiąc żadnych nadziei.

Wobec tego dwie inne deputacje postanowiły zrezygnować z audjencji u Wittego i poprzestać na wysondowaniu opinji rosyjskiej co do autonomji Królestwa. Zdaniem *Local Anzeigera* miano postanowić zgodnie, że gdyby społeczeństwo rosyjskie w obecnej chwili nie godziło się na autonomię Królestwa, odstąpić na razie od tego postulatu.

Z chaosu pod berłem cara.

Czarne sotnie.

Przebywających w Archangielsku zesłańców politycznych pobiła czarna secina, przyczem 12 tu z pobitych odniosło rany, grożące niebezpieczeństwem utraty życia, a dwoje, mianowicie uczennica gimnazjum i chemik Holsztajn, znajdują się w agonji.

(Telegramy „Dziennika Polskiego“).

Ukaz carski do chłopów.

Berlin. (Tel. wł.) *Voss. Ztg* donosi z Petersburga, że dziś ma się pojawić ukaz carski w sprawie chłopów. Ma im być, w myśl ukazu, nadaną ziemia z dóbr państwowych za bardzo niską cenę, spłacalną w 100 latach.

Uregulowanie kwestji agrarnej.

Petersburg. (Pet. ag.) Dziennik *Ruś* ogłosił artykuł p. t.: „Konferencja w kwestji agrarnej“, w którym donosi, że Witte odbył w tej sprawie tymi dniami konferencję celem możliwie najszybszego uregulowania kwestji agrarnej. Otóż Petersb. ag. upoważniono do stwierdzenia, że na wiadomości *Rusi* nie ma ani słowa prawdy; w ogóle nie było wcale żadnej konferencji agrarnej pod przewodnictwem Wittego.

Car przeniósł się do Carskiego Sioła.

Petersburg. Carstwo z rodziną przenieśli siedzibę z Peterhofu do Carskiego Sioła.

Pogrom żydów.

Jassy. (Tel. wł.) Przybyli tu uciekinierzy z Odessy opowiadają straszne rzeczy o tem, w jaki sposób „czarne sotnie“ prowadzone przez agentów policji, znęcały się nad żydami. W jednym z szynków porozbijano wszystkie flaszki, tak, że spirytus rozlał się na ziemię, a następnie zamknięto w nim szynkarza i szynk podpalono. Szynkarz wraz z rodziną zginął wśród strasznych męczarni. W innem miejscu znów związano razem 2[illegible] żydów i rzucono ich na stos, który podpalono. Wszyscy żydzi zginęli w płomieniach a motłoch tańczył na około stosu, wyjąc z radości.

Na okręty, stojące w porcie, na które schronili się żydzi, rzucano rakiety, aby je podpalić, tak, że okręty musiały szybko odpłynąć z portu.

18 tratw, naładowanych zbożem, spalono.

Wiedeń. (Tel. wł.) We wszystkich synagogach odbyły się tu nabożeństwa za żydów poległych w ostatnich pogromach.

Petersburg. (Tel. wł.) Nadeszły tu wiadomości o pogromie żydów w Jegosiersku, Iwanowo-Wozneseńsku, Czernihowie i Teodozji.

Z Kaukazu.

Petersburg. (Tel. wł.) W Tyflisie przyszło znów do zaburzeń. W walce ulicznej zabito 41 osób, a raniono 73. Tatarzy chcą splondrować magazyny ormjańskie.

W Baku tłum splondrował dzielnicę ormjańską.

Tyflis. W okręgach Gorji i Duszet spokój przywrócono. Wiele z osób aresztowanych wypuszczono na wolność. Gen. Malama wysłany został do Georgji celem przywrócenia tam porządku.

Bunt we Władywostoku.

Petersburg. *Nowoje Wremja* potwierdza wiadomość o buncie marynarzy i artylerzystów we Władywostoku. Miasto złupiono i podpalono. W pierwszym dniu buntu zabito 300 buntowników.

Londyn. (Tel. wł.). Bunt wojskowy we Władywostoku przybiera coraz szersze rozmiary. Mieszkańcy uciekają na okręty stojące w porcie, których ma być tam około 50.

Zaburzenia w Kronsztadzie.

Petesburg. *Nowoje Wremja* dowodzi ze stanowiska prawniczego, że wydarzeń w Kronsztadzie nie można kwalifikować jako

buntu, gdyż nie było przy nich żadnego z przełożonych. Były to tylko ekscesy i rabunki, za które nie grozi kara śmierci.

Petersburg. (Tel. wł.) Ośmiu oficerów w Kronsztadzie, którzy brali udział w buncie majtków ma być rozstrzelanych. Majtkowie będą ułaskawieni.

Londyn. (Tel. wł.). *Daily Mail* donosi, iż Birilew radził, aby ze zbuntowanymi majtkami sąd wojenny obszedł się łagodnie, gdyż surowość z jego strony może tylko pogorszyć sprawę i popchnąć do buntu tych, którzy dotychczas trzymali się od niego zdala.

Majtkowie grożą, że za każdego majtka, rozstrzelanego na mocy wyroku sądu wojennego, zastrzelą jednego oficera, a także i Birilewa. Oficerowie grożą gromadną dymisją na wypadek, gdyby majtkowie w Kronsztadzie w istocie zostali zdziesiątkowani.

Petersburg. (Pet. ag.). Urzędowe informacje o rozruchach w Kronsztadzie stwierdzają, że ogółem zabito tam 18 osób, prócz tego zmarło jeszcze 8 osób ciężko rannych. Nadto zostało zranionych dwóch oficerów i 87 marynarzy i osób cywilnych. 5 domów spalono, 6 mieszkań oficerskich, 143 sklepów i szynków zrabowano. Wszystkich buntowników, którzy brali udział w rabunkach, aresztowano. Przy raporcie brakło 34 majtków. Śledztwo dalej energicznie się prowadzi.

Strejk powszechny w Rosji.

Petersburg. Wczoraj o godz. 12 w południe, wskutek ponownego wybuchu strejku generalnego, wstrzymano ruch na kolei warszawskiej i bałtyckiej. Pociąg pospieszny do Ejdkun nie odszedł.

Petersburg. Uchwały komitetu strejkowego, aby od wczoraj godz. 12 w południe rozpocząć strejk, usłuchała dotąd część kolejarzy, prawie wszyscy robotnicy fabryczni, zecerzy, robotnicy zakładów elektrycznych. Wczoraj nie wyszły wcale dzienniki. Liczne patrole widać na ulicach. W kilku dzielnicach kazała policja zamykać bramy domów już o godz. 8 wieczór. Jak słychać, będzie nad Petersburgiem zawieszony stan wojenny. Wśród mieszkańców panuje wielkie zaniepokojenie. Na przedmieściach pozabijano sklepy deskami.

Petersburg. (Tel. wł.). Od godziny 2 giej popołudniu od wczoraj strejkuje 32 000 robotników, przeważnie kolejowych, metalowych i t. d. Część ludności jest przeciwną strejkowie. Położenie jest groźne, bo strejkujący są dobrze uzbrojeni, gdyż robotnicy arsenału dostarczyli im broni. Obawiają się starć krwawych między samymi robotnikami, gdyż część robotników przeciwną jest strejkowi.

Berlin. (Tel. wł.). Do *Tageblattu* donoszą z Petersburga, że wszystkie fabryki stanęły. Na przedmieściach wszystkie ulice obstawione są wojskiem.

W niektórych fabrykach przyszło do bójki z tymi robotnikami, którzy nie chcieli przyłączyć się do strejku.

Rada ministerjalna obradowała wczoraj do późnej nocy nad tem, co należy robić. Uchwalono nie ustępować, lecz powołać dwa korpusy armji z Mandżurji, celem zaprowadzenia spokoju.

Socjaliści napadają na Niemców, głównie na fabrykantów niemieckich.

Frankfurt. (Tel. wł.) Do *Frankfurter-Ztg.* donoszą: Część socjalistów protestuje przeciw wybuchowi strejku generalnego, nazywając go krokiem nierozważnym. Mówią, że strejk ten nie potrwa dłużej, niż 3 dni.

Londyn. (Tel. wł.) Z Petersburga telegrafują, że także na kolejach finlandzkich wybuchł strejk.

Berlin. (Tel. wł.) Do *Local Anzeigera* telegrafują, że celem strejku powszechnego, który wybuchł w Rosji, jest uzyskanie zniesienia stanu wojennego, oraz wprowadzenia autonomji w Królestwie Polskiem.

Petersburg. (Tel. wł.) 60 delegatów robotników strejkujących wyjechało do Moskwy, aby i tam zorganizować strejk powszechny.

Ofiary na żydów.

Londyn. (Tel. wł.) Żydzi amerykańscy złożyli już przeszło miljon rubli na wsparcie dla żydów w Rosji.

Odessa. Zarządzono śledztwo co do zachowania się agentów policyjnych podczas ostatnich rozruchów.

Moskwa. Panuje tu spokój. Rada miejska przygotowuje się do wyboru burmistrza.

Petersburg. (Tel. wł.). Minister marynarki Birilew ma ustąpić. Jako jego następcę wymieniają admirała Rożdestwieńskiego.

Odessa. (Tel. wł.). Następca Neidhardta, gen. Grigoriew, wydał odezwę do ludności, w której prosi ją, aby była mu pomocną w utrzymaniu porządku i przyrzeka zupełną reorganizację policji.

Berlin. (Tel. wł.). Do *Berliner Tageblattu* donoszą z Petersburga, że Witte rozwiązał departament policyjny i korpus żandarmerji. Znany z swych sprawek w Paryżu, tajny agent policyjny Raczkowski, przeszedł w stan spoczynku.

Trepow zwinął zupełnie swą kancelarję. Każdy z urzędników jego kancelarji otrzymał z prywatnej szkatuły carskiej pensję za dwa lata.

Petersburg. (Pet. Ag. tel.). *Russkij Inwalid* donosi, że wydano rozkaz uwolnienia rezerwistów z lat aż do 1896. Uwolnienie dalszych lat ma nastąpić po powrocie armji z Mandżurji.

Petersburg. (Pet. ag. tel.). We wsi Maniłówka gub. chersońskiej banda rabusiów spędziła bydło do cerkwi. Chłopi na placu przed cerkwią zabili 42 z bandy, zanim jeszcze przybyło wojsko.

Donoszą z Kazania, że skutkiem strejku od szesnastu dni, miasto jest bez gazet. Jak donoszą z Brzonowa, rozruchy chłopskie szerzą się. Chłopi podpalają, rabują i kradną zboże. 25 domen państwowych spustoszono. Wojsko nie może podołać zadaniu zaprowadzenia porządku.

Wilno. (Tel. pryw.) Od czasu wydania ukazu tolerancyjnego, od 17 kwietnia po dzień 11 bm. powróciło na łono Kościoła rzym.-kat. w parafji bobrujskiej 342 osób, z tych 64 należy do mieszkańców miasta Bobrujska.

DEPESZE
telegraficzne i telefoniczne.

Sejm morawski.

Berno mor. Na wczorajszem posiedzeniu sejmu rozdano sprawozdanie komisyjne w sprawie zmiany sejmowej ordynacji wyborczej. Projekt zatrzymuje system kurjalny i dodaje do niego kurję powszechną. W kurjach miejskiej, wiejskiej i powszechnej wybory odbywać się mają wedle okręgów narodowych, ogólna liczba posłów ma wynosić 159.

W sejmie mają być utworzone 3 kurje: czeska, niemiecka i wielkiej własności. Do uchwalenia pewnych spraw potrzeba ukwalifikowanej większości dwóch trzecich głosów przy obecności przynajmniej 121 posłów. Do tych spraw należą między innemi zmiana: ordynacji wyborczej zmiana przyszłej ustawy o narodowym podziale Rady szk. kraj. i okręgowych Rad szkolnych, krajowej Rady kultury i przyszłej ustawy o krajowym języku autonomicznym.

Wydział krajowy składać się ma z marszałka, 8 członków i 8 zastępców, z czego po 2 z kurji wielkiej własności, po 4 z kurji czeskiej, a po 2 z kurji niemieckiej. Natomiast poseł Stransky wniósł imieniem mniejszości komisji o powszechne głosowanie.

Sprawa ta przyjdzie pod obrady na dzisiejszem posiedzeniu. Ponieważ obawiano się wczoraj demonstracji, na kilku ulicach przygotowano wojsko, jednakże spokój panował i wojsko cofnięto.

Berno mor. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu p. Skene przedłożył sprawozdanie o reformie wyborczej, poczem przemawiali imieniem mniejszości Stransky, imieniem Niemców Fuchs.

Następnie p. Skene wniósł odrzucenie wniosku mniejszości, co też nastąpiło wszystkimi głosami przeciw głosom Czechów.

Odezwały się na galerji okrzyki i powstała ogromna wrzawa. Rzucano na salę czerwone kartki, wołano: „Skandal, zatrzymajcie sobie tych 20 mandatów, nie potrzebujemy ich".

Poseł Hybesz wygłosił z galerji mowę do posłów, wzywając Czechów do obstrukcji.

Marszałek kazał galerję opróżnić, co z trudnością wykonano. Posiedzenie przerwano.

Po przerwie sejm przyjął całą ustawę w 2 i 3 czytaniu, znaczną większością głosów.

Z parlamentu francuskiego.

Paryż. Izba deputowanych uchwaliła osobny kredyt na utworzenie w Chrystjanji poselstwa francuskiego.

Strejk kolejowy w Austrji.

Wiedeń. (Tel. wł.) W ministerstwie kolejowem odbywają się konferencje z kolejami prywatnemi o polepszenie bytu służby kolejowej. Z kolejami, które dochodzą do Wiednia tj. z Północną i Południową doszło już do porozumienia.

Kongres południowo-słowiańskich dziennikarzy.

Białogród. W przyszłą niedzielę odbędzie się tu kongres południowo-słowiańskich literatów i publicystów; przybyć mają delegaci chorwaccy, słoweńscy i bułgarscy. Kongres potrwa 3 dni.

Zgromadzenie „Katolickiego zjednoczenia szkolnego".

Wiedeń. „Katolickie zjednoczenia szkolne" odbyło wczoraj uroczyste zgromadzenie. Wiele wybitnych osobistości nadesłało pisma z usprawiedliwieniem swej nieobecności, mianowicie arcyksiążęta, arcyksiężne, prezes gabinetu bar. Gautsch i inni ministrowie, Lueger. Od papieża nadszedł list pasterski z błogosławieństwem dla zebranych. Po inauguracyjnej przemowie zamknięto posiedzenie wśród okrzyków na cześć Ojca św. i cesarza.

Aresztowanie p. Kulerskiego.

Poznań. Do *Dziennika Poznańskiego* donoszą z Grudziądza: Poseł Kulerski został wczoraj wieczorem aresztowany i odprowadzony do więzienia, gdzie musi odsiedzieć 2 miesięczną karę, na którą skazano go jako wydawcę *Gazety Grudziądzkiej* za rzekome przestępstwo.

Książę bułgarski w Wiedniu.

Wiedeń. Ks. Ferdynand bułgarski weźmie dziś udział w obiedzie w Schönbrunie, a wieczorem będzie w teatrze Schönbruńskim na przedstawieniu, danem na cześć króla hiszpańskiego.

Wiedeń. Cesarz przyjął wczoraj na osobnej audjencji księcia bułgarskiego.

Strejki.

Wrocław. *Schless. Ztg.* donosi z Mysłowic, że w tamtejszej kopalni z 800 robotników pracuje 130.

Paryż. Strejkujący robotnicy arsenałowi w Tulonie uchwalili strejk dalej prowadzić.

Robotnicy w Brest i Lorient uchwalili postępować solidarnie z robotnikami arsenałowymi.

Wrocław. W kopalni mysłowickiej wszyscy robotnicy, którzy mieli przyjść na nocną robotę, zastrejkowali. Ruch spoczywa zupełnie.

Paryż. W Brest przyszło dziś po zgromadzeniu strejkujących, do starcia między nimi a żandarmerją. Ogółem ruch strejkowy uważać można za rozbity.

Paryż. Koła konserwatywne wzywają ministra marynarki, aby dokonał zapowiedzianego wydalenia strejkujących robotników arsenałowych, jeśli bezzwłocznie nie wrócą do pracy; jeżeli minister tego nie uczyni, gotów wybuchnąć bardziej niebezpieczny i lepiej przygotowany strejk.

Demonstracja flot.

Stambuł. Przedstawiciele mocarstw wręczyli wczoraj Porcie notę, żądającą przyspieszenia spełnienia życzeń mocarstw.

Praga. Na czeskiej politechnice podjęto na nowo wykłady.

Paryż. (Tel. wł.) Tutejszy ambasador chiński powołany został do Pekinu, aby cesarzowej wdowie zdać sprawę, jak przyjętoby w Europie ewentualną wizytę cesarza chińskiego. Cesarz bardzo pragnie zwiedzić Europę.

KRONIKA.

Lwów 16 listopada.

Stan powietrza. Godzina 12 w południe: Ciepłota +6° R. Deszcz.

Wolno nalepiać znaczki pocztowe. Wedle obowiązujących dotychczas przepisów wolno było nadawcy przesyłki listowej umieszczać na stronie adresowej prócz swego imienia i nazwiska tylko takie dodatki, które nie miały cechy osobistej korespondencji. Ryciny mogły się znajdować po stronie adresowej tylko pod warunkiem, że wskutek tego adres nie ucierpi na wyraźności i na odciski stampili urzędowej, tudzież na służbowe dopiski pocztowe nie braknie miejsca. Karty korespondencyjne, na których przedniej stronie nalepiano jakiekolwiek kartki taksowano jako listy i oportowywano je dodatkowo. Obecnie rozszerzyło ministerstwo handlu te przepisy o tyle, że na stronie adresowej kart korespondencyjnych wolno odtąd nalepiać w obrocie krajowym tak zw. marki na cele dobroczynne, marki narodowe, jak Towarzystwa szkoły ludowej i tp., wskutek czego kartek takich nie będzie się już traktowało jako listów, ani też ich dodatkowo oportowywać.

Z Koła liter. artyst. Wydział „Koła", na żądanie ogółu członków, odwołał z powodu zmienionej sytuacji polijycznej w Królestwie Polskiem, wieczór z tańcami zapowiedziany na św. Kafarzynę.

Z Izby lekarskiej. Na posiedzeniu Izby lek. wschod.-galicyjskiej odbytem w d. 9 bm. wybrany został wiceprezydentem Izby dr. Jan Papeé, członkiem wydziału dr. Jakób Moszkowicz.

Z powodu odroczenia odsłonięcia pomnika Bartosza Głowackiego, komitet kół lwowskich T. S. L. postanowił również odroczyć czynności, połączone z urządzeniem wiecu oświatowego, do czasu, kiedy sprawa odsłonięcia pomnika stanie się znowu aktualną.

Wystawa kwiatów we Lwowie. Wystawa chryzantemów i roślin cieplarnianych w zakładzie ogrodniczym firmy Starków przy ul. Zborowskich l. 9, przedłużoną została aż do niedzieli.

Losowanie posagów. Wczoraj przed południem odbyło się w ratuszu losowanie posagów z fundacji Leopolda Rolanda (Rotlendera), przeznaczonej dla ubogich dziewcząt. Są to posagi po 225 koron. Szczęśliwe losy wyciągnęły: Emalja Mikosińska, Michalina Kuczyńska, Bronisława Orzechowska i Stefania Damańska.

Sekcja techniczna Rady miejskiej obradowała nad regulacją placu Unji brzeskiej, który służy za plac targowy, a jest niezmiernie wyboisty. Polecono tedy urzędowi budowniczemu spieszne jego uporządkowanie, gdyż zwłaszcza w porze dżdżystej tworzy on istne bagno. Ponadto zajmowała się sekcja sprawami licznych zaniedbanych ulic i w niektórych wypadkach wyznaczyła komisje dla zbadania na miejscu stanu rzeczy, ażeby w miarę możności budżetowej złe stosunki usunąć.

Na wiecu rodzicielskim w sprawie unarodowienia szkoły, zwołanym przez komitet pracy narodowej na sobotę 18 bm., godzina 6 wieczorem, w sali ratuszowej — przemawiać będą następujący referenci: prof. dr. Kazimierz Twardowski: zagajenie o istocie szkoły narodowej; p. Marja Argasińska: Czy nasza szkoła jest narodowa? — prof. dr. Adolf Beck: Nauka religji żydowskiej w naszych szkołach; dr. Władysław Hojnacki: Rozwój fizyczny młodzieży jako czynnik wychowania narodowego; prof, dr. Kazimierz Jarecki: Współdziałanie szkoły z rodziną w wychowaniu narodowem.

Sprawa demonstracji pod konsulatem niemieckim. Dowiadujemy się z prezydjum policji, że prezydjum to ze swej strony wdrożyło jak najenergiczniejsze i najściślejsze śledztwo w celu wykrycia winnych nadużycia ze strony organów policji. Równocześnie w tej sprawie wdrożyła śledztwo komenda wojskowa.

Kronika krakowska. (Telefonem). Komisja, zarządzona przez namiestnictwo w sprawie uzupełnienia operatu i uwolnienia od podatku domów, mających uledz przebudowie ze względów sanitarnych i komunikacyjnych, ukończyła już swe czynności. Operat przedłożony będzie ministerstwu, a następnie radzie państwa w czasie najbliższej sesji.

Skazańcy na Sachalinie. *Free Russia* (Wolna Rosja) wychodząca w Londynie donosi co następuje o skazańcach Sachalinu wypuszczonych na wolność przez Japończyków: „Przed wojną było 13 więźniów politycznych na wyspie Sachalinu. Pierwszego sierpnia sześciu z nich otrzymało od rządu japońskiego pozwolenie opuszczenia wyspy, widocznie inni sami wyrazili życzenie pozostania na niej, gdyż posiadali tam i uprawiali obszary ziemi, z której utrzymywali rodziny. Oto nazwiska tych sześciu, którzy opuścili Sachalin: 1. Michał Trygoni. Aresztowany w lutym 1881, trzymany w strasznej twierdzy Szlüsselburskiej, aż do lutego 1902. Po dwudziestu latach więzienia wydalony do Sachalinu, gdzie go znaleźli Japończycy. 2. Stanisław Rugajski, Polak, wygnany na Sachalin 1864 r., przebywał tam do tej pory. Sześć pierwszych lat wygnania pełnił ciężkie roboty. 3. T. Bloch. Wygnany na Sachalin również w 1884 r. Przebył 16 lat w ciężkich robotach. 4. Józef Strauss. Wygnany w 1884 r. przeszedł 20 lat ciężkich robót. 5. Mikołaj Pierlaszkiewicz, oficer, skazany przez sąd wojenny na osiedlenie w Sachalinie w 1883 r. 6. Władysław Krawczyk, Polak, skazany w Warszawie 1900 roku.

Telekino. Tak się nazywa przyrząd, wynaleziony przez inżyniera hiszpańskiego Torresa Quevedo, a służyć mający do sterowania statków i balonów powietrznych z ziemi. Wynalazek ten polega na nowem i ogromnie pomysłowem zastosowaniu zasady telegrafu bez drutu. Próba, która odbyła się przed kilku dniami w Madrycie, przy udziale mnóstwa publiczności, wypadła — jak donoszą — zupełnie zadowalająco. Dzienniki podnoszą szczegółowe o tem sprawozdanie. Rząd hiszpański użyczył wynalazcy 200.000 pesetów. jako zapomogę na dalsze studja w tym kierunku.

Audjencje. Wiedeń. (Tel) Na ogólnych audjencjach przyjął dziś cesarz między innymi marszałka polnego porucznika Brudermanna.

Fałszerze pieniędzy. Londyn. (Tel. wł.) Śledztwo przeciw fałszerzom 50 koronówek: Schapirze, Suessowi i Butterweinowi zostało ukończone. Na wniosek atoli reprezentanta Austro-Węgier rozprawę o wydanie fałszerzy sądom austrjackim odroczono, aż do nadejścia z Wiednia protokołów zeznań świadków. Obrońca fałszerzy opierał się temu odroczeniu i zapowiedział, iż spowoduje wniesienie w tej sprawie interpelacji w Izbie gmin. Mimo to sędzia postanowił całą sprawę odroczyć.

Dział ekonomiczny.

— **W sprawie kart pocztowych.** Drukowane kartki prywatnego nakładu, odpowiadające co do wielkości i formatu kartom korespondencyjnym rządowego nakładu, a posiadające napis „Karta korespondencyjna", lub „Kartka pocztowa", traktowała poczta dotąd, jeżeli były ofrankowane według taryfy dla druków, jako niedostatecznie opłacone karty korespondencyjne i obciążano je portem w podwójnej wysokości brakującej kwoty. Według rozporządzenia ministerstwa handlu, ma się odtąd uważać takie kartki, jeżeli odpowiadają w zupełności warunkom, pod jakimi można przesyłać pocztą druki za zniżoną opłatą, jako druki, zaś napis „Kartka korespondencyjna", lub „Kartka pocztowa", mają urzędy pocztowe przekreślać. Gdyby taka kartka nawet według zniżonej taryfy dla druków, nie była należycie ofrankowaną, natenczas traktować się ją będzie odtąd jako niedostatecznie ofrankowany druk, a nie, jako niedostatecznie ofrankowaną kartkę korespondencyjną.

— **Lwowski targ na bydło** z dnia 15 listopada. Komunikat miejskiej centralnej targowicy na bydło. Na targ spędzono: a) bydła rogatego rosłego 134 sztuk; b) jałownika 81 sztuk; c) cieląt 74 sztuk; d) owiec i kóz — sztuk; e) nierogacizny 18 sztuk. Razem 307 sztuk. Woły z paszy płacono od 69 do 82·— kor., buhaje tuczone od 68 do 76·— kor., krowy tuczone od 58 do 61·— kor., jałownik od 56 do 72 kor., cielęta od 70 do 116 kor., nierogaciznę od 96 do 102 kor., wszystko licząc za jeden centnar metrycz. żywej wagi. Owce za sztukę od — kor. — hal. do — kor. — hal.

— **Targ nierogacizny.** Na targ nierogacizny w Wiedniu przywieziono ogółem 10.705 sztuk świń, między temi 3507 świń galicyjskich. Ceny za tuczne świnie węgierskie 115 do 117 h., za galicyjskie młode świnie 94 do 122 h., wyjątkowo — hal. za kilogram żywej wagi.

— **Budapeszt** 16 listopada. (*Giełda zbożowa*). Kursa w koronach i po 100 kilogramów. Pszenica na kwiecień 17·34 do 17·36; żyto na kwiecień 14·42 do 14·44; owies na kwiecień 14·60 do 14·62; kukurudza na maj 14·14 do 14·16; rzepak na sierpień 25·20 do 25·50. Oferty na pszenicę: dobre. Chęć kupna: dobra. Usposobienie: silne. Pogoda: deszcz.

— **Wiedeń** 16 listopada. Zamknięcie giełdy o godz. 2 min. 30. Akcje austr. Zakładu kredyt. 669·—, Akcje węg. Zakł. kred. 777·75. Akcje Anglobanku 316·—, Akcje Unionbanku 570·—, Akcje Laenderbanku 440·75, Akcje Bankvereinu 564·—, Akcje Bodencredit 1069·—, Akcje galic. Banku hipotecznego 561·—, Akcje kolei państw. 668·—, Akcje kolei połud. 120·75, Kolei Elbethal 450·—, Akcje kolei Północnej 5670, Akcje kolei Czerniowieckiej 580·—, Akcje Alpiny 530·75, Akcje Rima Muranji 530·50, Akcje praskiego Towarzystwa żelaznego 2620, Akcje fabryki broni 587·—, Akcje tureckie tytoniowe 362·—, Akcje galic.-karpac. towarz. naftowego 790·—, Oblig. węg. indemn. 95·30, Renta majowa 99·90, Austr. renta koron. 99·90, Węgierska renta kor. 95·10 5½ l. listy Towarz. kred. ziems. 99·—, 4 proc. list. Banku hipot. 99·—, 4 i pół proc. listy Banku hipot. 101·35, 5 proc. listy Banku hipot. 112·50, 4 proc. listy Banku krajowego 99·50, 4 i pół proc. listy Banku kraj. 100·95, 5% obligacji kom. Banku krajow. —·—, 4 proc. Galic. oblig. propin. 99·70, 4 prc. Gal. poż. kraj. z r. 1893 99·40, 4 prc. pożyczka m. Lwowa 98·40, Losy tureckie 147·—, Marki 117·57, Ruble 254·—

Wydawca i odpowiedz. za redakcję: Adam Krajewski

Papier z fabryki czerlańskiej.

Z drukarni M. Schmitta i Sp. pod zarządem J. G. Piotrowskiego.